

T.B.M.M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih : 2.5.2025
Sayı : 4486

28188

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını; Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96.maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

AK PARTİ'NİN EGE POLİTİKALARINDAKİ İHMALİ VE TARİHİ HATALAR

Türkiye ve Yunanistan arasında Ege Denizi'ndeki deniz sınırı, uluslararası hukukun gereği olarak karşılıklı anlaşmayla belirlenmesi gereken bir mesele olmasına rağmen, AK Parti Hükümetleri bu konuda ciddi bir irade ve kararlılık sergileyememiştir. Ege'deki karasuları sorunu halen çözülmemiştir. Yunanistan, sahip olduğu adalar vasıtasıyla zaten Ege Denizi'nin %40'ını kontrol ederken, karasularını 12 mile çıkarma tehdidiyle bu oranı %70'e yükseltmeyi planlamaktadır. Bu durum Türkiye'nin ulusal çıkarlarını ciddi şekilde tehdit etmektedir. Buna rağmen AK Parti İktidarı, yıllardır diplomatik olarak etkili bir karşı hamle geliştirmemiş, uluslararası platformlarda Türkiye'nin tezlerini güçlendirecek adımları zamanında ve yeterince atmamıştır.

Ege'de kıta sahanlığı meselesinde de benzer bir zaaf söz konusudur. Ne Türkiye'nin ne de Yunanistan'ın 6 deniz milinin ötesinde sınırlandırılmış yetki alanı bulunmamasına rağmen, Yunanistan sürekli olarak provokatif girişimlerde bulunmuş, buna karşılık AK Parti Hükümetleri çoğu zaman tepkisiz kalmış ya da etkisiz diplomatik açıklamalarla yetinmiştir. Türkiye'nin haklı tezlerini uluslararası hukuka dayalı güçlü bir şekilde savunmak yerine, günü kurtarmaya yönelik politikalar izlenmiş ve sonuç olarak Türkiye Ege'deki hak kayıpları riskiyle karşı karşıya bırakılmıştır.

Doğu Ege Adalarının gayri askeri statüsü konusunda da AK Parti Hükümetlerinin ciddi bir ihmalkarlığı söz konusudur. 1923 Lozan ve 1947 Paris Antlaşmaları açıkça bu adaların gayri askeri statüde olmasını emrederken, Yunanistan 1936 yılında karasularını 6 Mile çıkarmıştır. Bunun yanı sıra adaların gayri askeri statüsünü bozmuştur.

Türkiye'nin bu ihlallere karşı diplomatik girişimlerinin yetersiz kalması, hatta zaman zaman bu konunun uluslararası kamuoyunda güçlü şekilde gündeme dahi getirilememesi, AK Parti'nin dış politikadaki başarısızlığının açık bir göstergesidir. Yunanistan'ın Uluslararası Adalet Divanı'na çekince koyarak meseleyi mahkemeye taşımayı bile engellemesi karşısında AK Parti yönetimi yalnızca seyirci kalmış, uluslararası hukuk çerçevesinde yapılabilecek ciddi hamleler dahi yapılmamıştır.

Sonuç olarak, AK Parti'nin Ege Denizi'ndeki temel sorunlara yönelik politikası günü kurtarmaya, iç kamuoyuna yönelik göstermelik söylemlere dayanmakta, gerçek ve kalıcı çözümler üretilmemektedir. Türkiye'nin ulusal çıkarları, uluslararası hukukun Türkiye lehine olan imkanları kullanılmadan, yanlış ve zayıf bir dış politika anlayışıyla heba edilmektedir.

Bu Bağlamda;

1) Türkiye, Ege Denizi'nde, anakarasına 6 deniz mili mesafedeki adalar ve deniz alanlarında, Yunanistan'ın uluslararası hukuka aykırı hak iddialarını bertaraf etmek amacıyla son 10 yılda hangi somut diplomatik ve hukuki adımları atmıştır? Türkiye'nin bu alanda elde ettiği somut belgeler, uluslararası anlaşmalar veya kazanımlar nelerdir?

2) Yunanistan'ın, Lozan ve Paris Antlaşmalarına açıkça aykırı şekilde Doğu Ege Adaları'nın gayri askeri statüsünü bozmasına karşı Türkiye, Uluslararası Adalet Divanı (UAD) başta olmak üzere hangi uluslararası mahkeme veya platformlarda somut dava, şikâyet veya diplomatik girişimlerde bulunmuştur? Bu girişimlerin içerikleri ve sonuçları nelerdir?

3) Yunanistan'ın Ege'de karasularını 12 deniz miline çıkarma tehdidi, Türkiye açısından bir savaş sebebi sayılmışken, bu doğrultuda Türkiye'nin geliştirdiği diplomatik, askeri ve hukuki caydırıcılık stratejileri nelerdir? Somut uygulama örnekleri ve tatbikatlar var mıdır?

4) Türkiye, Doğu Ege Adalarının gayri askeri statüsünün muhafaza edilmesi yükümlülüğünün ihlali konusunda uluslararası kamuoyunu bilgilendirmek ve Yunanistan'ın hukuk dışı uygulamalarını teşhir etmek için son yıllarda hangi kampanyaları yürütmüş, hangi devletlerden, uluslararası kuruluşlardan veya akademik çevrelerden destek almıştır? Bu çabaların etkisi somut olarak nasıl ölçülmüştür?

5) Yunanistan'ın, Türkiye'nin Ege ve Doğu Akdeniz sorunlarını Uluslararası Adalet Divanı'na taşımalarını engellemek amacıyla ileri sürdüğü "ulusal güvenlik çekincesi" ne karşı Türkiye, hukuki ve diplomatik alanda hangi etkili karşı hamleleri geliştirmiştir? Türkiye'nin attığı adımların kamuoyuna açıklanmamasının nedeni nedir? Türkiye'nin uluslararası hukukta bu çekinceyi aşmaya yönelik hazırladığı stratejik planlar var mıdır?